

28 - 54 - 81: Bestu V4 kúlurnar

Hesi tøluni komu 186 ferðir út í tilsamans 1000 dráttum

Ritstjórnin á FRØÐI, sum Føroya Fróðskaparfelag gevur út, hevur í seinasta útkomma blaði spælt sær við V4-tølum.

Kortini ikki soleiðis sum vit flest onnur gera eina ferð um vikuna, men við øllum teimum tølum, sum út eru komin úr trumluni í útvarpinum teir fyrstu 1000 dráttimur.

Tá talt verður eftir hvussu ofta tey ymisku tøluni eru komn í út vísir tað seg, at tað eru trý, sum liggja rættiliga klárt á odda. Tey eru 28, 54 og 81. Í 1000 dráttum eru hesi tøl komin 186 ferðir. Hinvegin hava 36, 49 og 83 víst seg at vera tey óhepnastu. Hesi eru bert útkomin millum 130 og 140

ferðir.

Men so leggur grein-skrivarin í FRØÐI afturat, at tað er tó einki sum bendir á, at higartil frægastu tøluni, eisini verða tey frægastu framyvir.

Nógvrí valmøguleikar

Samansetingin av teimum fyra tølunum á seðlinum av teimum tilsamans 100 tølunum at velja ímillum gevur nógvar valmøguleikar tá V4-seðilin verður skrivaður. Tað kunnu nevniliga vera ikki færri enn 3.921.225 ymiskir V4-seðlar.

Møguleikin at vinna á einum seðli er teoretiskt ikki stórur. Hann er 0,0464

prosent.

Verður roknað við, at 50 dráttir eru um árið, og tú hevur ein seðil við hvørja ferð, kanst tú væntað at vinna einaferð í 43 ár.

Einaferð vunnu33

Tá flestu seðlar vóru til ein einstakan drátt vóru teir 37.646 í tali. Tað var í januar í 1987.

Onkuntíð hevur verið

smábýtt. Tað var tá ikki færri enn tá 33 vinnarar vóru í einum drátti.

Tilsamans hava 2834 vinnarar verið fyrstu 1000 dráttimur, og teir hava tilsamans vunnið góðar 33 milliónir.

Størstu einstøku vinningarnir vóru 120.840 krónur. Minsti vinningurin var 703 krónur.

tór.-

Myndina av Jógvani Arge og Jógvani Jespersen tók Kalmar í samband við V4-drátt nummar 1000. Hann var 14. august í fjør.

Skelkandi áhugavert

FRØÐI er alment vísindablað. Í nýggjasta FRØÐI hevur blaðstjórnin millum annað viðgjørt fólkaflýtingina, toskastovnin og flatmaðkin

Rýmírtoskurin undan Føroyum, rýmírtoskurin úr Føroyum. Tvær sannroyndir. Og blaðið FRØÐI, sum Fróðskaparsetrið gevur út spyr, um toskurin kemur fyrri seg aftur, og um fólk aftur fara at støðast í Føroyum.

Hetta er millum tær mongu áhugaverdu og ikkiu sørt skelkandi greinir í FRØÐI hesaferð.

Um toskastovnin skrivur blaðið millum annað, at undantikin krígsárin hevur ongan tíð í hesi öldini verið so lítið av toski undir Føroyum sum tey seinastu fyra árin.

Eftir at hava ríðið ovast á aldurýgginum í nøkur ár, fóru vit eftir stuttari tíð niður í tann djúpa aldurin, skrivur blaðið og ger sær tankar um hvussu útlit-

ini eru fyrri at koma uppáftur.

Um fólkaflýtingina skrivur blaðið millum annað, at vit í hesum árum uppliva størstu íbúgvaføðiliga broytingina í Føroyum í nýggjari tíð. Sagt verður, at so langt aftur vit hava tofulga álfandi töl um hetta evnið, frá umleið 1800 og fram eftir, er einki, sum kann samanberast við støðuna í dag.

Annars er hópur av øðrum áhugaverdum greinum í FRØÐI hesaferð. Millum annað um teir túsund fyrstu V4 dráttimur, um summarveðrið í fjør, um tann stóra flatmaðkin, sum er komin og verður verandi, um serliga suður-oysarsíðin at hava veðrar, og um grindadráp í øðrum londum.

tór.-

Stór var gleðin...

FRAMHALD

Í hesi grein verður nakað drigið fram, sum hevur við »endoscopy« at gera. Orðið sipar til, at kanningar kunnu verða framdar, har eygað vanliga ikki sær. Hvussu kunnu læknar m.a. kanna oymagongir, eygnabotnin, vælindi, maga, baktarm, bløðru, barkan, liðir o.s.f.? Í 40-árunum vóru á Landsjúkrahúsinum töl at kanna bløðru, vælindi, lungnaholur - umframt til oyma-, eygna- og barkakannningar. Rørin vóru úr stáli og ljósperurnar vanligar gløðilampur.

Tey stóru framstígg, teknifrøði ber við sær, gjørdur sít til, at töluni til slíkar kanningar vóru betri. Í 60-árunum komu stór framstígg í ljósferingina í slíkum tølum, og rúmdarvitskapurin gav eisini ágóða innan læknatól!

»Rørin«, sum øll fyrr vóru úr stáli, kundu nú eisini gerast úr tilfari, sum var líðiligt. Umframt kanningar vóru nú eisini móguleikar fyrri at víðgera við hesum tølum.

Í 1972 keypti Landsjúkrahúsið fyrsta »gastro-

scop« - til at kanna magan. Síðani eru onnur töl komin afturat, so nú kunnu vit kanna vælindi, maga, bugørn, allan langan, gallgongd og brisræsi. (Oymalækkin hevur líknandi töl at kanna barkan og lungnapíp-við).

Í 1967 varð fyrsti føroyingur tengdur at magatarmkanningum við slíkum tølum, og man vera elsti og ein hin knávasi lækni innan hesa grein! Hann fekk fullgóða viðurkenning, tá læknafundur innan magagarnasjúkur var í Havn í 1986. Annar byrjaði í 1969, so Landsjúkrahúsið hevur helst sera royndar læknar á hesum øki, eins og nýggjar serlækni ikki stendur aftanfyri teir báðar! Tað var móguligt í »góðum árum« at keypa nóg nóg töl, men í dag stendur á at halda töluni í góðum standi - og at keypa nýggj er vorðin ein trupulleiki burturav.

Í 1988 sýndi »Krabba-meinsfelagið« Landsjúkrahúsinum ta vælvild at geva »LASER-tól«, sum kostaði umleið 800.000.-kr. - ein útreiðsla, ið náttúrliga skuldi komið frá mynd-

ugleikunum!

»LASER-tólið« verður nýtt at víðgera sjúkur í vælindi, maga og langa - neyv-an til fulla leking, men mangan til stóran lætta og linna fyrri sjúklingar, ið tá sleppa undan stórar skurð-viðgerð.

Tað eru longu fleiri ár liðin, síðani gallgongdarsteinur var skurðviðgjørdur á »gamla skurðviðgerðarhútt« - hetta megna vit nú við »scopi-tølum«.

Í 1978 fekk Landsjúkrahúsið sokallaða »Laparoscopi« - töl at føra inn í búkin, so kanning kundi verða framd uttan at vanligur skurður varð framdur. Hetta hevur verið mongum sjúklingi at gagni. Tann viðgerðarhúttur fyrri gallsjúkur, sum nú stendur í boði, er grundaður á hesi töl.

Lat tað verða nevnt, at kanningarhútturin hevur eisini serligt virði at staðfesta og víðgera sjúku í undirlívi o.a.

Alt fleiri greinar í læknaritum siga frá, at á stórum deildum eru teir farnir undir at víðgera alt fleiri sjúkur »laparoscopiskt«.

»Arthroscopie til kanning

av og víðgerð í liðum hevur í fleiri ár staðið frammarlaga á listanum. Umleið 1988 fingi vit töluni á Landsjúkrahúsinum. Heimskend er søgan um skiðdrennaran, ið fekk menisk útkan út á henda hátt, og sum 4 dagar seinni tók lut í kapping! »Gamli skurðviðgerðarhúttur« hevði forðað honum at kappast fyrstu 4 vikur!!!

Hesi dømi eru nevnd fyrri at gera vart við, at á Landsjúkrahúsinum hevur viðhvørt gingið stríðið at fáa neyðugu útgørd til vega, og nú krepputiðir eru, stendur á at halda tøl! Tað kann ikki vera annað enn felags áhugamálið fólksins og sjúklinga, at slík viðurskipti eru best mógulig.

Rodmundur í Liða

FRAMHALD KEMUR.